

Monumentnummer*: 510069

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 09 juni 1999
Kadaster deel/nr 82817/93

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Hoofddorp	Haarlemmermeer	Noord-Holland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Haarlemmermeer	P			3287

Omschrijving**

Inleiding

Grote vrijstaande STOLPBOERDERIJ, genaamd "De stad Zaandam", van het afgeleide Noordhollandse type. De boerderij werd spoedig na de drooglegging van de Haarlemmermeerpolder in 1855 gebouwd, waarschijnlijk in 1857.

De boerderij ligt aan de noordwestzijde van de IJweg en wordt daarvan gescheiden door een voortuin. De boerderij is bereikbaar via een oprijlaan langs de noordzijde van de voortuin. De boerderij was gebouwd als akkerbouwbedrijf: het bedrijfsgedeelte bevatte maar een klein stalgedeelte voor vee en een zeer groot gedeelte voor graanopslag.

De dakpannen van de boerderij werden vernieuwd in 1987.

Omschrijving

Stolpboerderij op rechthoekig grondplan, bestaande uit één bouwlaag onder een schilddak, gedekt met zwarte Hollandse pannen. De noklijn staat loodrecht op de IJweg. Aan de achterzijde van de boerderij bevindt zich een staartstuk. Het pand is opgetrokken in rode handvorm baksteen, gemetseld in kruisverband.

De houten draagconstructie bestaat uit een dubbel vierkant, aan de korte voor- en achterzijde voorzien van een overstek. De muren van de lange zijden worden in het interieur gesteund door stijlen waarop schenkelspanten rusten die verbonden zijn met de vierkanten.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De symmetrisch ingedeelde voorgevel (ZO) heeft een breedte van vijf vensterassen, waarbij de nadruk ligt op de drie middelste vensterassen die een middenrisaliet vormen. Het middenrisaliet heeft een hoogte van twee bouwlagen boven een kelderverdieping en wordt afgesloten door een topgevel onder ongestoken zadeldak met eenvoudig geprofileerde windveren en met nok- en hoekmakelaars. De voorgevel heeft een gepleisterde plint en horizontale banden ter hoogte van de onderdorpels van de vensters. Tenzij anders vermeld, bevatten de vensterassen in de voorgevel rechthoekige houten schuifvensters met houten luiken. Het middenrisaliet heeft van beneden naar boven: twee keldervensters in de plint, bestaande uit rechthoekige houten klapvensters met traliewerk. Op de begane grond bevinden zich drie zesruits-schuifvensters. Tussen de begane grond en eerste verdieping bevindt zich een geprofileerde cordonlijst. De eerste verdieping van het middenrisaliet heeft drie vensterassen, waarvan de middelste een dubbel drieruits-draaivenster bevat met geprofileerde vensteromlijsting en kroonlijst. De twee buitenste vensterassen bevatten een vierruits-schuifvenster. Boven deze vierruits-vensters is een hardstenen plaat aangebracht, waarop de naam van de boerderij staat: "DE STAD" (links) en "ZAANDAM" (rechts). In de borstwering van het middelste venster op de begane grond en dat van de eerste verdieping is een gestuct cassettepaneel aangebracht. Aan weerszijden van het middenrisaliet bevindt zich een geveldeel ter breedte van twee vensterassen, waarbij elke as een schuifvenster met glas-in-lood-bovenlicht bevat. Deze geveldelen worden afgesloten door een geprofileerde houten gootlijst op houten consoles. In het middenrisaliet bevindt zich een hardstenen gedenksteen ter herinnering aan de eerste steenlegging op 22 april 1857 door (weggewist) H.W.N. van Noomen.

De rechterzijgevel (NO) bevat in het woongedeelte (geheel links) een (niet oorspronkelijk) venster en een (niet oorspronkelijke) deur. Het bedrijfs gedeelte (rechts) bevat een (niet oorspronkelijke) schuifdeur en drie hooggeplaatste rechthoekige houten vensters met houten dorpels. In het muurwerk bevinden zich diverse schieters van staafankers.

De achtergevel (NW) heeft links een grote, tot boven de dakrand opgetrokken, opgeklampte dubbele darsdeur en een rechthoekig houten stalvenster met houten dorpel. Rechts bevindt zich het staartstuk onder aangekapt zadeldak met zwarte Hollandse pannen. Het dak ligt verzonken in de kopgevel. De kopgevel bevat op de begane grond twee opgeklampte loopdeuren aan weerszijden van een rondboogvormig ijzeren venster met meerruits-roedenverdeling. In de kapverdieping bevindt zich een centrale opgeklampte hooideur met aan weerszijden een klein rechthoekig houten venster. In het muurwerk bevinden zich diverse schieters van staafankers. De linkerzijgevel van het staartstuk bevat twee hooggeplaatste rechthoekige houten vensters en een kleine (niet oorspronkelijke) aanbouw.

De linkerzijgevel (ZW) bevat vier rondboogvormige ijzeren vensters met meerruits-roedenverdeling en twee (niet oorspronkelijke) inrijdeuren. Geheel rechts, in het woongedeelte, bevinden zich enkele (niet oorspronkelijke) vensters en terrasdeuren met zijlichten.

Waardering

De uit 1857 daterende stolpboerderij is van algemeen belang uit cultuur- en architectuurhistorisch oogpunt als merendeels gaaf bewaard gebleven voorbeeld van agrarische bouwkunst uit het midden van de 19de eeuw op het Noordhollandse platteland, gebouwd in een streek-eigen bouwtrant met voorname voorgevelbehandeling. Daarnaast is de stolpboerderij van belang uit sociaalhistorisch oogpunt als één van de eerst gebouwde boerderijen in de Haarlemmermeerpolder en heeft als zondanig pionierswaarde.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument